

N:o 5.

Ank. till Riksd. kansli den 21 febr. 1893, kl. 1 e. m.

*Konstitutionsutskottets utlåtande, i anledning af väckt motion om
ändrad lydelse af 51 m. fl. §§ regeringsformen.*

I motion till 1892 års lagtima Riksdag föreslog herr P. Waldenström, bland annat, den ändring af § 51 regeringsformen, att urtima Riksdags sammanträde, som enligt gällande bestämmelse skall ske efter 20:de och inom 30:de dagen från den, då kallelsen blifvit uti hufvudstadens kyrkor kungjord, måtte ega rum redan efter 7:de dagen från riksdagskallelsens utfärdande.

I anledning af detta förslag och med hänsyn dertill, att dels i de flesta fall det måste vara angeläget att, när urtima Riksdag sammankallas, onödigt uppskof med dess sammanträde undvikas, dels ock kommunikationsväsendet i vårt land numera nått en utveckling, som möjliggör, att urtima Riksdag kan sammanträda vida tidigare, än som vid tiden för grundlagsstadgandets tillkomst kunde beräknas, hemställde konstitutionsutskottet att Riksdagen måtte till hvilande för vidare grundlagsenlig behandling antaga ett förslag till ändring af § 51 regeringsformen, hvarigenom urtima Riksdag skulle komma att sammanträda efter 10:de och inom 30:de dagen från den, då kallelsen blifvit uti hufvudstadens kyrkor kungjord.

Denna hemställan blef af båda kamrarna bifallen.

Emellertid föreslår nu herr *Waldenström* i en från Andra Kammaren till utskottet hänvisad motion, n:o 154, att Riksdagen måtte antaga föl-

jande förändrade lydelse af § 51 regeringsformen att hvila till vidare grundlagsenlig behandling:

§ 51.

I de fall, då Konungen eller regenten eller statsrådet sammankallar Riksdagen, fastställes tiden för dess sammanträde efter 7:de och inom 30:de dagen från den, då kallelsen blifvit kungjord i den tidning, hvori officiella tillkännagifvanden böra meddelas allmänheten.

Kallelse tillställes ock ofördröjligen hvarje riksdagsman särskildt genom post eller, der stor skyndsamhet är af nöden, genom telegram, som, derest riksdagsman icke bor inom telegrambäringsområde, befordras till honom från närmaste telegrafstation genom telefon eller ilbud.

Motionären anför, att för det fall, som i § 63 regeringsformen omförmäles, är det alldeles nödvändigt, att Konungen må ega rätt att kalla Riksdagen till sammanträde den första dag, då det är möjligt för dess medlemmar att samlas i hufvudstaden eller på den plats, som enligt § 50 regeringsformen kan varda bestämd. Vidare anser motionären, att när norra stambanan blifvit färdig till Boden eller framdragen ännu längre norrut, så skall det äfven för våra nordligast boende riksdagsmän icke blifva någon som helst svårighet att inträffa i Stockholm inom 7:de dagen efter riksdagskallelsens utfärdande. Slutligen är, enligt motionärens åsigt, riksdagskallelsens uppläsande i Stockholms kyrkor fullkomligt ändamålslost; och då i följd af det nu använda kungörelsesättet Riksdagens sammanträddande alldeles onödigt kan varda fördröjdt i flera dagar, ja till och med under en hel vecka, under förhållanden då rikets vara kanske står på spel, anser motionären ett annat sätt för kallelsens utfärdande böra tillämpas.

För den händelse att det sålunda väckta förslaget blefve godkänt, skulle, enligt motionärens åsigt, följande ändringar af regeringsformen ock varda nödvändiga, nemligen:

- i § 91 skulle orden: »och låte — kungöra» utgå;
- i § 93 skulle orden: »hvilken — — kungöras» likaledes utgå;
- i § 94 skulle orden: »i föregående §» utbytas mot »i § 51»; och
- i § 95 skulle orden: »i hufvudstadens kyrkor» utgå.

Hvad angår den del af motionen, som afser att medels utbytande af siffran 20 mot 7 förkorta den tid, inom hvilken urtima Riksdag skall sammanträda, så enär enahanda förslag år 1892 var föremål för Riksdagens

pröfning, men Riksdagen då antog till hvilande ett förslag till grundlagsändring, hvarigenom tiden för urtima Riksdags sammanträde kommer att framflyttas till efter 10:de dagen från kallelsens utfärdande, finner utskottet ej skäl att tillstyrka en ytterligare ändring i afseende å denna tidsbestämmelse.

Beträffande sättet för riksdagskallelsens kungörande anser utskottet ej heller skäl vara för handen att föreslå ändring i det beslut, som af 1892 års lagtima Riksdag fattades; och då utskottet för sin del icke är öfvertygad om behovet af bestämmelser af den art, som innefattas i förslagets senare del, får utskottet alltså hemställa,

att herr Waldenströms motion icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 20 februari 1893.

På utskottets vägnar:

O. Bergius.

Reservationer:

af herr *Johnsson*, som ansett att utskottet i anledning af motionen bort tillstyrka sådan ändring af § 51 regeringsformen, hvarigenom urtima Riksdag kunde sammanträda efter 7:de dagen från riksdagskallelsens kungörande;

samt af herr *Hedin*, hvilken yttrat:

»Motionären synes mig hafva med skäl anmärkt, att den förlidet år af utskottet föreslagna och af kamrarna till hvilande antagna förändringen i § 51 regeringsformen icke är tillfyllestgörande vid ett sådant fall, som § 63 regeringsformen omförmäler. Han synes mig ock hafva visat, att afgörande betänkligheter ej nu kunna åberopas mot någon ytterligare förkortning af den tid efter riksdagskallelse utfärdande, som skall hafva tilländagått före dagen för Riksdagens sammanträde. Till de skäl, motionären anfört, torde kunna läggas äfven det, att om möjligen en eller annan representant icke skulle hinna att på utsatt dag inställa sig vid riksdagen, detta torde vara mindre betänkligt, än att Riksdagens sammanträde öfver måttan försenas. Om nu anledningarna

till sammankallande af urtima riksdag icke vore några andra än hotande krigsfara eller redan utbrutet krig, skulle det väl ock vara nog att, på sätt motionären föreslagit, ändra nämnda tidsbestämmelse, eftersom annat svårigen kan förutsättas, än att i dylikt fall Riksdagen blifver kallad att sammanträda, så fort detta grundlagsenligt kan ske. Men det gifves andra viktiga fall, då det är alltför möjligt, att Riksdagens sammanträde afsigtligt försenas för att lemna rådrum för kombinationer, afsedda att genom en väl förberedd öfverraskning inverka på Riksdagens pröfning och i hast aflocka den ett mindre väl öfvervägdt beslut. Derfor har jag i utskottet uttalat den meningen, att äfven bestämmelsen om den tid, inom hvilken Riksdagen skall sammanträda, borde förändras. Dessa fall äro de, som omtalas i regeringsformens §§ 91, 92, 93, 94. För dessa fall, äfvensom då krigsfara eller krigsutbrott föranleder Riksdagens sammankallande, synes mig, att tiden för dess sammanträde lämpligen kunde bestämmas till *inom tionde dagen*.

Deremot torde för sådana fall, som under det nya riksdagsskicket två gånger föranledt urtima Riksdag, en sådan inskränkning icke vara af något skäl påkallad, utan till och med mindre lämplig, hvadan i det afseendet motionen såväl som det hvilande förslaget gått för långt, medan de i öfrigt stannat på mindre än halfva vägen.

Jag vidhåller ock den förlidet år framställda erinran, att äfven § 95 regeringsformen lika väl som § 51 bör ändras, dels så att tiden för Riksdags sammanträde förkortas, dels så att det i § 92 omtalade fall får plats bland dem, då det åligger hofrätterna att genom offentliga kungörelser meddela underrättelse om regentens eller statsrådets uraktlåtenhet att i föreskrifven tid utfärda riksdagskallelse.»

Herr *Gustaf Bery* har velat tillkännagifva, att han ej deltagit i behandlingen af detta ärende inom utskottet.